

WHAT DOGS WANT

คู่มืออ่านใจน้อง

www.matichonbook.com

www.matichonbook.com

WHAT DOGS WANT

www.matchbook.com

คู่มืออ่านใจโฮ่ง

เจาะลึกเรื่องราวตุ๊กตักของเจ้าหูตูบ
เพื่อนคู่ใจที่ยังไม่รู้ใจกันจริงๆ สักที

แมต วอร์ด เจียน

สุธิมา เทียนเจริญ แปล

www.matichonbook.com

แต่เกรซ ฟีนน์ ลีอกคี่ และสมาชิกนปุยในครอบครัวของเรา
เป็ปเปอร์ สุกี้ เหมมี และลิมเพ็ต

www.matichonbook.com

www.matichonbook.com

เกี่ยวกับหนังสือเล่มนี้

ทุกคนควรมีความเห็นต่อพฤติกรรมของสุนัขและการฝึกสุนัขต่างกันออกไป เนื้อหาทั้งที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้และบนอินเทอร์เน็ตก็มีมหาศาลราวกับไร้จุดสิ้นสุด แถมน้อยครั้งก็ขัดแย้งกันและชวนให้สับสน แล้วคุณจะแยกเบ็ดพลอยออกจาก ก้อนกรวดได้อย่างไรเมื่อต้องทำความเข้าใจข้อมูลว่าด้วยสุนัขทั้งหมดนี้

ผมใช้เวลา 25 ปีศึกษาทั้งมุมมองวิชาการและจากประสบการณ์ตรงกับสุนัขนับพันตัวและเจ้านายของพวกเขาเพื่อกลั่นกรองข้อมูลที่สำคัญที่สุดสำหรับการดูแลและฝึกสุนัขออกมา ข้อมูลในหนังสือเล่มนี้คือผลการวิจัยครั้งล่าสุดเพื่อทำความเข้าใจมิตรสหาย *Canis familiaris* ของเรา ผนวกกับประสบการณ์ตรงของผมในฐานะนักบำบัดพฤติกรรมสัตว์เชิงคลินิก ไม่ว่าคุณกำลังคิดจะรับลูกสุนัขตัวแรกมาเลี้ยง หรือมีประสบการณ์คลุกคลีกับเพื่อน 4 ขามาตลอดทั้งชีวิตแล้ว หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้คุณเข้าใจสุนัข ฝึกฝนเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระชับสายสัมพันธ์ระหว่างคุณกับเขาให้แน่นแฟ้น *อีกทั้งจะพาคุณไปทำความรู้จักกับสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวดที่ผู้เลี้ยงสุนัขต้องใส่ใจ*

หลังจากที่คุณอ่านหนังสือเล่มนี้จบและได้นำคำแนะนำต่างๆ ไปปรับใช้แล้ว ผมมั่นใจว่า ทั้งคุณและสุนัขจะมีความสุขขึ้นเป็นกอง!

แมต วอร์ด

BSc MVS CCAB

petbehaviorsorted.com

สารบัญ

บทที่ 1

ชีวิตของน้องหมา

ชีววิทยาของน้องหมา

จุมูกสุดมหัศจรรย์	14
โลกในดวงตาของน้องหมา	16
โปรดฟังทางนี้!	18
รสชาติและการย่อย	20
อายุของน้องหมา	22

ต้อนรับน้องหมาตัวใหม่

ชีวาา ปี่เกิล... หรือซีเกิลตินะ?	24
น้องหมาหน้าตู้โชว์	26
มาช่วยเธอแล้ว!	28

เริ่มต้นก็มีชัย

เตรียมน้องหมาให้พร้อมรับมือ	
กับอนาคต	30
กฎเหล็กของลูกหมาตัวน้อย	32
ตัวเล็ก สนุกเล่น	34

บทที่ 2

ฝึกน้องหมาสู่ความสำเร็จ

สายสัมพันธ์คือกุญแจ

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำฝูง	38
ทำดีมีรางวัล	40
หนูชื่อ “ไม” หรือไงนะ?	42
เวทมนตร์แห่งการเล่น	44

อุปกรณ

ทำความเข้าใจกับสายจูง	46
ปลอกคอ สายรัดอก	
และตะกร้อครอบปาก	48
ตะกร้อครอบปากอลวน	50

ฝึกอย่างไร

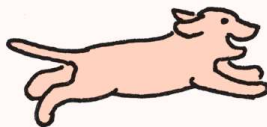
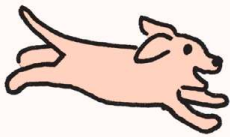
วิธีการเรียนรู้ของน้องหมา	52
ต้องส่งเสริม ไม่ใช่ตอบโต้	54
หลักการฝึกแบบ 1, 2, 3	56
คุยเฟื่องเรื่องรางวัลแสนอร่อย	58
ฝึกได้ อร่อยด้วย	60
ความชัดเจนจากคลิกเกอร์	62

4 คำสั่งหลัก

นั่ง	64
หมอบ	66
มา	68
ฝึก “มา” ให้ไม่ลืม	70
รอ	72

ทุกวันคือวันแห่งการฝึก

แรงใจอย่าให้ตก	74
จ่ายด้วยความสนุก!	76

บทที่ 3

ภายในจิตใจน้องหมา

พูดจากาษาน้องหมา

เรื่องเล่าเขาดูที่หาง	80
อ่านหน้าหนูหน่อย	82
ทั้งเนื้อทั้งตัวน้องหมา	84
ความหมายของโส่งๆ!	86
สัญญาณเวลาน้องหมาอยากให้อาหาร	88

ไว้ให้กระจ่าง!

ทำไมถึงซุดหลุม กินหญ้า เดินวน	
เอาขาหลังดีดพื้นกันนะ?	90
แล้วทำไมถึงกินอึ ยกขานี้	
เอากันไถพื้น	
แถมยังเลียหน้าฉันด้วยล่ะ?	92

บทที่ 4

สุขภาพและความปลอดภัย

สุขภาพดีสร้างได้

อาหาร	96
เสริมที่ได้มากกว่าสวย!	98
ดูแลฟัน	100
หาหมอแสนสนุก	102
สัญญาณเตือนว่าป่วย	104
ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย	106
ทำหมันตัวผู้	108
ทำหมันตัวเมีย	110

ปลอดภัยให้หายห่วง

อาหารต้องเลี้ยง	112
นั่งรถเล่น!	114
ล้อมรั้ว	116

www.maticchonbook.com

บทที่ 5

สุขเกินร้อย

บ้านแสนสุข

ความอบอุ่นจากในบ้าน	120
น้องหมาชอบให้กอดไหม?	122
การออกกำลังกายแสนรัก	124

ลับสมอง

ชองกินแสนสนุก	126
เกมหาลี	128
เล่นชักเย่อ	130
ฝึกจมูกฟุดฟิด!	132
จัดไปกระบะชุด	134

บทที่ 6

อีวสตัน งานเข้าแล้วละ

กระโจนและกระซอก

กระโจน	138
กระซอก	140

กลัวและกังวล

ความกลัวคืออะไร?	142
รับมือกับเสียงดัง	144
อยู่บ้านตัวเดียว	146
ว่าด้วยการกรูมมิ่ง	148

ความก้าวร้าว

เข้าใจความก้าวร้าว	150
แปลกหน้ามหาย	152
เมื่อน้องหมากัดคนที่เขารัก	154
พิพาทอาณาเขต	156

กฎเหล็ก 10 ประการ

เพื่อการอยู่ร่วมกับน้องหมา อย่างมีความสุข	158
--	-----

สารจากสำนักพิมพ์	161
------------------	-----

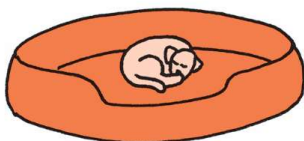
สารจากผู้อ่าน	163
---------------	-----

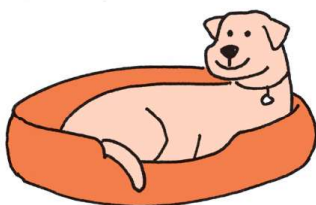
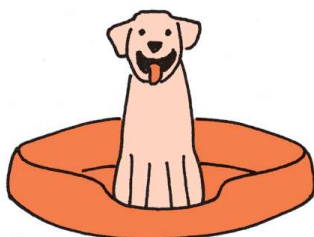
บทที่

1

ชีวิตของน้องหมา

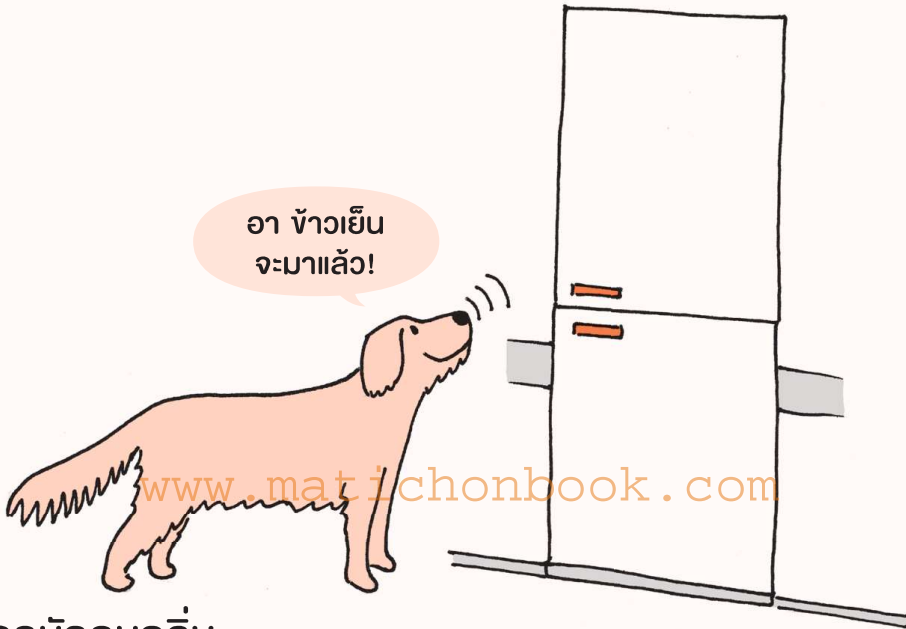
www.matichonbook.com

ชีววิทยาของน้องหมา

จมูกสุดมหัศจรรย์

เราอาจนึกภาพไม่ค่อยออก แต่น้องหมานั้นรับรู้โลกความเป็นจริงได้จากกลิ่นมากกว่าภาพที่มองเห็น ดังนั้นเพื่อที่จะเข้าใจน้องหมาแล้ว คุณจึงต้องเข้าใจจมูกของเขานั้นเอง

สุดยอดนักดมกลิ่น

คุณทราบหรือไม่ว่าสุนัขสามารถแยกแยะกลิ่นที่เจือจางระดับ 1 ส่วนในล้านล้านส่วนได้เลย ซึ่งนับว่าเป็นปริมาณเทียบเท่ากับน้ำ 1 หยดในสระว่ายน้ำขนาดมาตรฐานโอลิมปิก 20 สระเลยทีเดียว ในทางปฏิบัติ สุนัขของคุณสามารถรู้ได้ว่าคุณเดินไปทางไหนจากการดมรอยเท้า 5 ก้าวของคุณ และประเมินว่ากลิ่นของแต่ละรอยนั้นเกิดขึ้นมานานแล้วหรือยัง

ความสามารถสุดมหัศจรรย์นี้เกิดจากลักษณะทางกายภาพแสนพิเศษหลายประการ สุนัข

มีโพรงในจมูกซึ่งสามารถดักจับอากาศที่สดุดมเข้าไปได้ถึง 12 เปอร์เซ็นต์ และอัดแน่นไปด้วยหน่วยรับกลิ่น หน่วยรับกลิ่นเหล่านี้ประกอบด้วยโครงสร้างกระดูกเรียงรายกันเป็นเขาวงกตเพื่อเพิ่มพื้นที่ผิวสำหรับ “การดม” นอกจากนี้สุนัขยังมีขุมพลังสมองที่จะประมวลผลเพื่อสกัดเอาข้อมูลจากกลิ่นออกมาให้ได้มากที่สุด และสมองส่วนที่ใช้ประมวลผลเรื่องกลิ่นนี้ก็มีขนาดใหญ่กว่าของมนุษย์อย่างน้อยถึง 3 เท่า

1

หน้าต่างสู่ออดีต

กลิ่นต่างๆ จะช่วยให้สุนัขเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว ซึ่งไม่ใช่แค่สิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตด้วย เหมือนกล็องวงจรปิดเลยล่ะ!

ซิ่งว่อง... บิจดหมายมาส่ง

สุนัขเป็นสัตว์ที่ชอบสื่อสาร แต่แทนที่จะส่งอีเมลคุยกัน พวกเขาจะแวะมาอ่านจดหมายจากชิงฉ่องเวลาออกไปเดินเล่นนี่แหละ

อวัยวะสัมผัสกลิ่น

สุนัขมีอวัยวะพิเศษอยู่แถวๆ ปลายจมูกเพื่อเอาไว้ดมกลิ่นฟีโรโมนของพวกเดียวกันโดยเฉพาะฟีโรโมนคือสารเคมีที่จะช่วยบ่งบอกว่าสุนัขตัวไหนอยู่ในระยะติดสัด และบ่งบอกลักษณะประจำเพศ

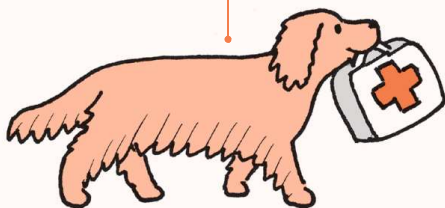
2

กลิ่นรอบทิศทาง

รูจมูกแต่ละข้างของสุนัขสามารถดมกลิ่นแยกกันได้ ทำให้สุนัขสามารถแยกแยะได้ว่ากลิ่นนั้นมาจากทิศทางไหน คล้ายๆ กับเวลาที่เราเงี่ยหูฟังว่าเสียงดังมาจากไหนนั่นเอง

การดมหากลิ่นทางชีวภาพ

สุนัขช่วยเหลือทางการแพทย์สามารถตรวจจับการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ ของสารเคมีในร่างกายได้ พวกเขาจึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคแอดดีสัน* รวมถึงภาวะผิดปกติอื่นๆ โดยการเตือนให้กินยา นอกจากนี้สุนัขยังถูกฝึกให้รู้จักดมกลิ่นที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็ง ซึ่งอาจช่วยให้นักวิทยาศาสตร์สามารถพัฒนาเครื่องมือวินิจฉัยโรคจากตัวอย่างลมหายใจ

* โรคที่เกิดจากการทำงานผิดปกติของต่อมหมวกไต ส่งผลให้เกิดภาวะพร่องฮอร์โมนบางชนิด-ผู้แปล

3

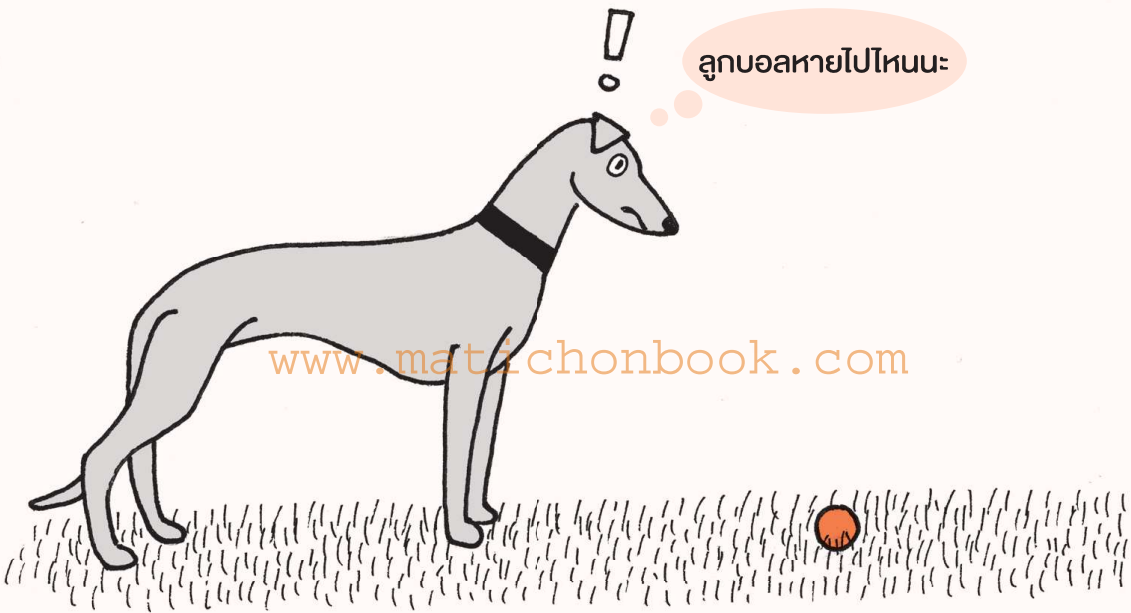
น้องหมาก็ทำงาน

เพราะจมูกอันน่าทึ่งและความสามารถที่ฝึกได้นี้เอง เจ้าเพื่อน 4 ขาเหล่านี้จึงเหมาะสุดๆ กับภารกิจอย่างการค้นหาและกู้ภัย การดมหาเห็ดทรัฟเฟิล การตรวจจับระเบิด และการดมหากลิ่นทางชีวภาพ

ชีววิทยาของน้องหมา

โลกในดวงตางองน้องหมา

น้องหมามองเห็นโลกต่างไปจากเรา พวกเขามองเห็นได้ชัดเจนในความมืด
แถมยังมองได้กว้าง แต่ภาพที่เห็นก็ไม่ได้ชัดเหมือนเรา และยังแยกบางสีไม่ได้อีกด้วย

สุนัขตาบอดสีหรือไม่?

สุนัขมองเห็นสีสั้น แต่ก็ไม่ได้มากเท่าที่เรา
เห็น ดวงตาของมนุษย์มีเซลล์รับสีอยู่ 3 ชนิด
(สีแดง สีเขียว และสีน้ำเงิน) แต่สุนัขนั้นมี
เพียง 2 ชนิด (สีเหลืองและสีน้ำเงิน) เวลา
ที่เราเห็นรุ้งกินน้ำครบ 7 สี สุนัขจะเห็นเฉดสี

แดง สีส้ม สีเหลือง และสีเขียวเป็นสีเดียวกัน
ดังนั้นการมองหาลูกบอลสีแดงในสนามหญ้า
ถึงจะง่ายสุดๆ สำหรับมนุษย์ แต่ก็ยากมากๆ
สำหรับสุนัขเลยละ

1

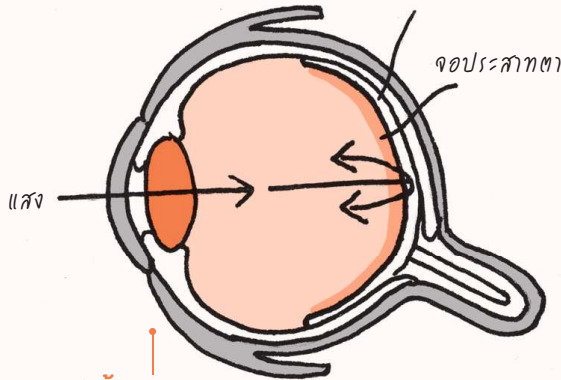
ทัศนวิสัยกลางคืน

สุนัขมองเห็นได้ดีในเวลากลางคืน เพราะมีองค์ประกอบพิเศษ อยู่ในดวงตา

ฉันเห็นแทนเจ้าเหมียว

ทาทัปัทม (ชั้นที่จะสะท้อนแสงกลับ)

ภาพสะท้อน

สุนัขมีชั้นเซอรูรูป “แท่ง” อยู่มากมายในจอประสาทตา ทำให้สามารถรับแสงได้ดี ในดวงตาของสุนัขนั้นมีเนื้อเยื่อพิเศษที่ชื่อว่าทาทัปัทม (tapetum) ซึ่งจะสะท้อนแสงให้ตกกระทบกลับไปจอประสาทตา สุนัขจึงสามารถรับแสงได้ดีในเวลากลางคืน

2

น้องหมาต้องใส่แว่นไหม?

สายตาของสุนัขนั้นเลือนรางกว่าเรา ถ้าพาสุนัขไปวัดสายตา ก็คงจะได้ค่าอยู่เพียงแค่ 20/75 ซึ่งหมายความว่า ถ้าเรามองเห็นวัตถุชิ้นหนึ่งที่อยู่ห่างออกไป 75 ฟุต ได้อย่างชัดเจน สุนัขจะต้องอยู่ห่างจากวัตถุนั้นไม่เกิน 20 ฟุตจึงจะมองเห็นได้ชัด

เลนส์มุกกว้าง

สุนัขอาจจะมองอะไรก็ได้ไม่ชัดเท่าเรา แต่พวกเขามองเห็นได้กว้างกว่าเราเยอะ ในขณะที่เรามองเห็นได้ 180 องศา สุนัขทั่วไปจะมองได้ถึง 240 องศาเลยละ แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละสายพันธุ์ด้วย

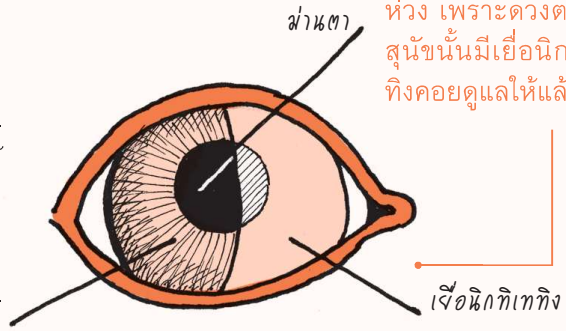
แว่นนิรภัยในตัว

จะล่าเหยื่อ ตะลุมบอน หรือกัดของเล่นชนิดสะบัดหนังแหลกก็ไม่ต้องห่วง เพราะดวงตาของสุนัขนั้นมีเยื่อเมือกที่เททิงคอยดูแลให้แล้ว

3

เปลือกตาที่สาม

สุนัขมีเปลือกตาที่สามที่ชื่อว่าเยื่อเมือกที่เททิง (nictitating membrane) เยื่อนี้ นอกจากจะช่วยหล่อลื่นและชะล้างสิ่งสกปรกออกจากดวงตาแล้ว ยังทำหน้าที่ผลิตแอนติบอดีเพื่อมาต่อสู้กับการติดเชื้อและปกป้องดวงตาด้วย

กระจกตา

เยื่อเมือกที่เททิง

1

ชีวิตของน้องหมา

www.matichonbook.com

ชีววิทยาของน้องหมา

โปรดฟังนี่!

จะมีอะไรสุขใจไปกว่าการได้ลูบหูๆ ตอนที่น้องหมามานอนซุกคุณอีกล่ะ แต่ขอบอกว่าหูของน้องหมาไม่ได้มีไว้ประดับเฉยๆ นะ เพราะนั่นแหละคือเครื่องมือชั้นเยี่ยมเลย

www.marichonbook.com

อัลตราโซนิกก็ได้ยิน

สุนัขมีทักษะการฟังเป็นเลิศชนิดที่มนุษย์เราแพ้อย่อยยับ หูของพวกเขาไวต่อเสียงยิ่งกว่าเราประมาณ 4 เท่า ถ้าเราได้ยินเสียงเข็มหมุดตกลงบนพื้นไม้ สุนัขก็ได้ยินเสียงเข็มหมุดตกลงบนพรมนั่นแหละ... สุนัขได้ยิน

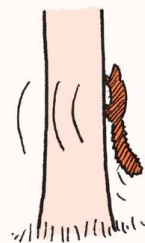
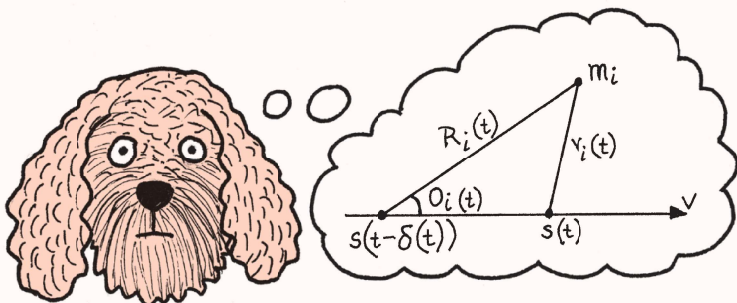
เสียงในย่านความถี่ที่สูงกว่าเราได้มากโข โดยสามารถได้ยินเสียงที่ความถี่ 45 กิโลเฮิร์ตซ์ได้ ขณะที่มนุษย์เราได้ยินมากที่สุดแค่ 20 กิโลเฮิร์ตซ์ ดังนั้นคลื่นเสียงอัลตราโซนิกจะบอกเลยว่าสุนัขของคุณฟังได้สบายมาก!

1

जानดาวเทียมบนปุย

สุนัขคือผู้เชี่ยวชาญในการหาต้นตอของเสียง หูส่วนนอก (ใบหู) ที่ขยับได้อย่างอิสระนั้น กระดิกไปมาเพื่อหาว่าเสียงมาจากไหนได้เหมือนกับเรดาร์

2

หูที่ธรรมชาติสรรค์สร้าง

มนุษย์เพาะพันธุ์สุนัขไว้ใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มาตลอดหลายร้อยปี หูต่างๆ อันเป็นลักษณะสามัญของบรรพบุรุษสุนัขจึงได้วิวัฒนาการไปเป็นหูหลากหลายขนาดและรูปร่าง

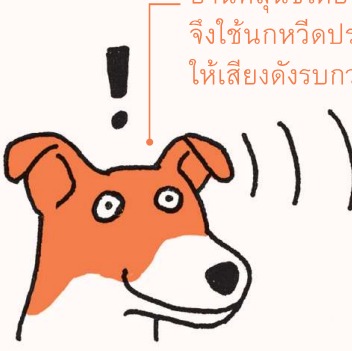
3

น้องหมาหูหนวก

พอแก่ตัวลง ความสามารถในการได้ยินของสุนัขก็จะแยลงตามไปด้วย แต่สุนัขบางสี เช่น สีขาว สีแด้มต่าง และสีเปรอะ ก็มีแนวโน้มที่จะหูหนวกแต่กำเนิด เพราะยีนซึ่งทำหน้าที่กำหนดสีขนนั้นยังเกี่ยวข้องกับอวัยวะสำคัญๆ ในหูชั้นในของสุนัขด้วย

บทกวีไร้เสียงสำหรับสุนัขทำงานอย่างไร?

บทกวีไร้เสียงสำหรับสุนัขจะให้เสียงสูงในย่านที่สุนัขได้ยิน แต่มนุษย์จะไม่ได้ยิน เราจึงใช้บทกวีประเภทนี้เวลาฝึกสุนัขเพื่อไม่ให้เสียงดังรบกวนคนรอบข้าง

ชีววิทยาของน้องหมา

รสชาติและการย่อย

ต่อมรับรสของน้องหมาไม่ได้พัฒนามาจนล้ำเท่าประสาทสัมผัสด้านกลิ่น...
แต่ก็ดีแล้วล่ะ เพราะลองนึกถึงอาหารจานโปรดของน้องหมาดูสิ!

ฟาสต์ฟู้ด

สุนัขมีสัญชาตญาณที่จะกินง่าย ๆ อย่างรวดเร็ว เพราะในธรรมชาตินั้นล่าหามดก็อดกินนะสิ แถมยังไม่ต้องเคี้ยวเพื่อเริ่มย่อยอาหารด้วยซ้ำ สุนัขสามารถกลืนอาหารชิ้นโตๆ แล้วให้กรดในกระเพาะย่อยให้เองได้เลย กระบวนการ

ย่อยอาหารทั้งหมด ตั้งแต่การกินจนถึงการขับถ่ายจะใช้เวลาราว 8 ชั่วโมง ส่วนของมนุษย์นั้นจะค่อยเป็นค่อยไปตลอด 24 ชั่วโมง